

СЯЛЯНСКАЯ

ЖИВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:

ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзін апрача свята.

Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Для заграшчы удвая даражэй.

Аплата надрукаваных заложак ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

За сьвятую справу.

Знаходзімся на прэдадні канфэрэнцыі запрошаных сяброў Беларускага Сялянскага Саюзу. Гэты факт, у цяперашнім палітычным становішчы, мае асаблівае значэнне, бо ў апошнія часы мы былі сведкамі важных падзеяў, як у міжнароднай палітыцы, так і ў палітыцы адносна беларускага адраджэнскага руху з аднаго і з другога боку граніцы. Сяляне, сапраўдныя сыны вёскі, што прыяжджаюць на канфэрэнцыю з рожных куткоў Заходняе Беларусі, выявляюць настроі вёскі, яе крыўды і спосабы барацьбы за гвалчаныя правы грамадзян Беларусаў. Учаснікі канфэрэнцыі скажуць, на сколькі беларуская вёска разбіраецца ўжо ў беларускім руху і на сколькі яна пазнала падшыванцаў пад беларускі рух, якія, працуючы за юдашавыя сярэбраннікі, імкнуцца патапіць гэты рух, або ў моры сваёй сялянскай крыві, або ў вечнай запраданай няволі ў чужынцаў.

Сябры канфэрэнцыі скажуць таксама, хто ідзе з сялянствам і хто выбраў сапраўдны шлях, адраджэнскага беларускага руху і, такім чынам, здолее вазваліць беларускае сялянства з галіты, бязупыннага зьдзеку, эксплёатацыі і ўсяго таго гора, якое ўсыяж праследуе наш Народ.

Гэтае гора ахапіла нашае сялянства з усіх бакоў. Няма такога галіны грамадскага жыцця, дзе-б мы былі панамі палажэння. Наадварот, усюды беларускае сялянства зьяўляецца ня толькі апошнім, але зусім ня прынятым. Палітычных правоў мы ня маем; мець школы ў роднае мове забараняюць; сялянства ня толькі не дачкалася зямлі ад замельнае рэформы, але прычкалася асадніцтва і каланізацыі, якое яшчэ больш паглыбіла замельны голад на вёсцы; сялянства прычкалася ліквідны сэрвітутаў, на шкоду вёскі і карысьць абшарніцкіх двароў; замест загварантаваных на т канстытуцыйнай самаўрадаў, маем дыктатуру войтаў, бурмістраў і старастаў.

Апошнія выбары ў самаўрады зьяўляюцца толькі пробай сіл, рэальнай карысьці для сялянства, за малымі выняткамі, можна не спадзявацца ад цяперашніх самаўрадаў; гаспадарчае палажэнне вёскі, у дадатак зьнішчанай вайной і неадбудаваанай, так цяжкое, што вёска амаль што душыцца з голаду, бо няма ніякага варштату працы ані на зямлі ані ў іншых памочных заробках. Затое падаткі, дык не абмінаюць вёскі: як дзяржава так і „самаўрады“ засыпаюць сялян рожнымі платнічымі наказами, а калі яшчэ далічыць да гэтага штрафы на пратаколах паліцыі, якія асабліва былі ў модзе пазалетась, дык усяго разам збіраецца столькі грошы што селяніну з ліцы-

Аб венскіх крываваых падзеях.

Тая крываваая трагедыя, якая здарылася ў Вене, у сталіцы маленькае цяпер Аўстрыі, вельмі выдатна гавора аб адной цікавай рэчы, а іменна: аб банкруцтве аўстрыйскіх сацыял-дэмакратаў: аб поўным іх банкруцтве, як ідэйна так і тактычна. Мы ўжо пісалі што гэта яны, паднялі паўстаньне і пасля таго, як работніцкія масы запраўды ўзяліся, каб сваёю сілаю, сваімі ўласнымі рукамі направиць крыўды, дык сацыял-дэмакраты замест таго, каб як гэта трэ было-б, стаць на чале работніцкага руху, адступілі, спужаліся і ўзяліся тушыць, імі жа запалены рэвалюцыйны пажар. Гэта-ж правакацыя!...

Памогшы Зэйпелю прадстаўніку буржуазіі і клеру, здушыць работнікаў, яны сацыял-дэмакраты дасталі ад таго-ж Зэйпеля (старшыні аўстрыйскага ўраду) здаравенную пстрычку і з пераду і ззаду.

Выпусціўшы лейцы з рук сацыял-дэма-

краты, хацелі кіраваць дзяржаўным аўстрыйскім канём, але годзе, ужо позна... Зэйпель нятолькі што не ўступіў, але-ж нават не нашоў патрэбным прыняць сацыял-дэмакратаў у лічбу ўрадавай кааліцыі.

Да 200 забітых і 700 раненых, дыфры неаканчальныя магчыма, што многа болей прапала людзей на венскіх вуліцах і безрэзультатна, безкарысна для работнікаў дзякуючы не тактычнасьці кіраўнікоў гэтага руху сацыял-дэмакратаў. А ім і толькі ім падпарадкаваны работніцкія масы. Сацыял-дэмакраты маюць большасьць у венскай Радзе.

Пасля таго, калі ўраду удалося здушыць работнікаў, дык распачаліся шматлічбовыя арышты сярод выдатнейшых работнікаў.

У Вене парадак устанавліваецца, але-ж той парадак, які быў да падзеяў. Работніцкая кроў прапала... на марна. Буржуазны сьвет трыумфуе, але-ж ці надоўга?!...

Пераварот у Польшчы.

У Польшчы гэтым днямі таксама здарыўся пераварот. Праўда абходзіцца ўсё гэта без праліцьця крыві, але-ж ня меней трагічна чым у Вене.

Летась, калі маршалак Пілсудскі ўва імя направи жыцьця і ладу ў Польшчы, падняў аружнае паўстаньне, калі разлілася жаўнерская кроў на вуліцах Варшавы, дык польскія сацыялісты і „вызваленцы“ былі на старане марш. Пілсудскага. Яны думалі, што марш. Пілсудскі пры іх дапамозе захапіўшы ўладу падзеліцца з імі ляўрамі і дзяржаўным пірагом, але-ж памыліліся... І вось, незадавальненне прымуся іх стаць у апазыцыю (значна проці) сучаснага ўраду ў Польшчы, значна проці таго ўраду, які самі стварылі.

Гэта і ёсьць пераварот. Бо выглядае справа запраўды гэтак і таксама з трагічнымі перспэктывамі ў будучыні, як і венскія падзеі.

Як паказалі самаўрадавыя выбары, дык

польскія сацыялісты іграюць першую іскрынку ў работніцкім руху ў Польшчы, значна пры ўмелым тактычным кіраваньні работніцкі рух ідучы ў апазыцыю да ўраду тварыў-бы значную сілу і ўплывы на дзяржаўнае жыцьцё. Але-ж здаецца, што і польскія сацыялісты таксама як і іх венскія калегі, зьяўляюцца зольнымі толькі на правакацыю.

Гэта адно, а вось і другое. Факт адходу ад марш. Пілсудскага і сацыялістаў і „вызваленьня“ гавора, што ўрад пашоў ня гэту дарогу, якую вызначалі гэтыя партыі, як значныя ўдзельнікі „маёвае санацыі“. Якая-ж ёсьць другая дарога для ўраду?—А вось якая! Калі ня мець апоры на лявіцы, дык трэба хіліцца да правіцы... Гэтак і робіць сучасны ўрад. Але-ж на правіцы тыя з кім летась ваявалі?

Вось гэта дык і ёсьць факт—пэравароту ў Польшчы. У гэтым і ўся камедыя і пачатак трагедыі!...

тацыі прадаюць апошні інвэнтар, вопратку ды іншае.

Абшарнікі, як суседзі сялян, чуючы за сабой польскае права, усыяж агалачваюць вёску, то праз пашу, то праз лес, то праз сэрвітут, самапраўствам выкідаюць сялян з сэрвітутаў і змушаюць іх ісьці ў суд, дзе, ёсьць ведама, пан найчасьцей выігрывае, бо ў Польшчы польскае права.

Гэткі стан рэчаў змушае неаднаго дзейнага селяніна процістаўляцца яму і дамагацца сваіх правоў. Але сьледам за гэтым ідуць арышты, судовыя працэсы і адседжаньне цяжкага вастрогу.

На той бок граніцы сяляне, таксама, не гаспадарамі палажэння. Ня маем магчымасьці дакладна апісаць долю сялянства пад Радамі, аднак весткі, якія надыходзяць адтуль, ясна гавораць, што Саветы душаць сялянства валізарнымі падаткамі і запаўняюць вастрогі тымі, хто хоча процістаўляцца пануючай уладзе.

Вось, пры такіх жудасных абставінах збіраецца канфэрэнцыя Беларускага Ся-

лянскага Саюзу. Гэтая канфэрэнцыя ня мае такой сілы, каб магла зьмяніць няволю на запраўднае жыцьцё, але гэтая канфэрэнцыя мае сілу, каб выказаць свой голас і за гэтым голасам пацягнуць гушчы беларускага сярмяжнага народу.

Воля гэтага народу, выкрыталізаваная ў імкненьнях Сялянскага Саюзу, набярэ моцы толькі тады, калі ўсё сялянства пойдзе за голасам сялянскай канфэрэнцыі і створыць адзіную магутную арганізаваную грамаду—Беларускі Сялянскі Саюз.

Вось ў гэтым выяўляецца значьне канфэрэнцыі.

Учаснікі канфэрэнцыі! Беларускае сялянства чакае ад Вас слова, чакае ад Вас клічу да арганізаванай плянавай працы. Вы, сыны вёскі, кахаючыя гэтую вёску, павінны аддаць усе свае сілы на тое, каб вызваліць яе з няволі.

Дык прыступайце з абноўленай энэргіяй і ахвотай да працы за сьвятую справу, за справу Беларускага Народу!

ТЭАТР І ЯГО ЗНАЧЭНЬНЕ.

Сярод гэтых некалькіх словаў мы зьмяшчам фатаграфічны снімак артыстаў „Беларускага Народнага Тэатру“, заснаванага і кіраванага Беларускаім Інстытутам Гаспадаркі і Культуры. Мы зьмяшчам воблікі некалькіх аматараў—артыстаў, якія панясылі роднае беларускае слова на правінцыю туды, дзе брат гаруе, панясылі роднае беларускае слова развагі і пацехі ў родныя беларускія масы. І за гэта ім чэсьць і пашана, якую яны ўжо і атрымалі ад тых мас з якіх вышлі і да якіх прышлі.

Тая пашана, якую выказала наша вёска

гэта тое месца, дзе здольныя і ўталентаваныя людзі выяўляюць жыццё гэтак, як яно пабудавана, дзе выяўляюцца добрыя і блягія старонны чалавечага жыцця; яго цыннізм і гніласць; яго моц і прыгожасьць; яго вартасці і нястачы; яго трафныя рыскі і шляхі і промахі. Тэатр гэта тое месца, дзе ўздымаецца высока ўсё прыгожае і сьвятое дзеля таго, каб крытычна і збойча палыхнуць да сьмяротнасьці на непрыстойнасьці і пагрэшнасьці чалавечага жыцця. Вось як разумеем, як трактуем мы тэатр!

Акрамя гэтага мы лічым, што тэатр гэта школа, якая вучыць любіць і шанаваць добрае і змагацца з бласпотным і ліхім.

Дык вось знача, маючы гэтакае разуменьне аб тэатры мы лічым, што „Беларускі Народны Тэатр“, як расаднік беларускае нацыянальнае культуры, значна адыгрывае сваю ролю. Ён падмацуе ў беларускім народзе надзею на тое, што яго ідэя не загіне, што яна жыве і папыраецца, што яна становіцца рэальнаю і што час яе зьдзейсьнення набліжаецца.

„Беларускі Народны Тэатр“ арганізаваны Беларускаім Інстытутам, які ня мае падтрыманьня ад нікога апрача

свайго беларускага грамадзянства, як арганізацыя, якая мае на мэце пашыраць беларускую культуру сваімі ўласнымі сіламі і сродкамі, дакажа Беларускаму Народу, што мы, калі ў нас будзе на гэта жаданьне, можам парадкаваць сваё жыццё без дапамогі, як усходняга так і заходняга апакуна, як чырвонае Масквы, так і бела-малінавае Варшавы.

„Беларускі Народны Тэатр“ ужо паказаў гэта, паказаў што той хто стварыў і пусьціў яго ў масы; адраджэньне Беларускага Народу, як гэтакага, ставіць вышэй палітычнае дэмагогіі, як гэта робяць іншыя інстытуты пад культурным капляюшыкам. І яшчэ, „Б. Н. Т.“ паказаў, што беларускія масы адчулі і зразумелі яго мэты і дзеля гэтага прыхіліліся да „Б. Н. Т.“ Бо-ж былі мы сьведкамі, калі тэатральныя пробы паўлюкевічаўскае „Прасьветы“ пад кіраўніцтвам мастака-артыста Фр. Аляхновіча „урачыста“ праваліліся, а чаму? Ды й толькі таму, што, Паўлюкевіч паслаў тэатр на тое, каб тва-

З жыцця Польшчы.

Самаўрадавыя выбары ў Польшчы.

На выбарах у валасныя самаўрады ў караной Польшчы бяруць перавагу або правіца (эндэкі-хадэкі-пяст) або „Вызваленьне“. Радыкальныя групы; камуністы ды іх спагадчыкі ніякіх уплываў на сялянства, як відаць з выбараў, ня маюць, бо іх кандыдаты пасьпеху ня мелі. А гэта сьведчыць што, шавінізм польскі моцна шануецца польскімі народнымі масамі: інтэрнацыянальная думка пабіваецца нацыяналізмам, які вострыць зубы на няпольскія народнасьці ў Польшчы.

П. міністар Рамоцкі і дэлегацыя.

Пан міністар Рамоцкі пасьля таго здарэньня, якое спаткала яго і дэлегата чугунчыкаў, пасла Курьловіча, выдаў камунікат, у якім тлумачыць, што выгнаў ён пасла Курьловіча са свайго кабінэту дзеля таго, што пасол Курьловіч вельмі станоўка дамагаўся напавы жыцця чугунчыкаў, ды што вельмі проста (за панабраце) трымаўся ў гутарцы з п. міністрам. У гэтай прастаце работніцкай дэлегацыі п. міністар дагледзеў непашану, абразу ўраду, а каб захаваць гонар свой і павагу таго ўраду, які ён рэпрэзэнтэуе, дык даў зразумець паслу Курьловічу, што аўдыенцыя кончана...

П. П. С. у апазыцыі.

Польская Партыя Сацыялістаў, лічачы сябе адзінаю прадстаўніцаю польскай дэмакратыі, у сваім партыйным органе „Работнік“ піша: „Распачынаецца барацьба паміж дэмакратыяй у краі і ўрадам“, бо „Трыццацімільённая дзяржава непадобна правіць з вышні патаемнасьці за пасярэдніцтвам афіцэраў. Край мае гэтага даволі! Работніцкая кляса таксама!“

Гэтыя прызнаньні польскіх сацыялістаў нас цікавяць тым, што і мы ўжо ведаем, што Польшчаю правяць „з вышні патаемнасьці за пасярэдніцтвам афіцэраў“, дык і для нас гэтага, што ведаем таксама даволі!

рыць палянафільскую палітыку.

Мы рады пасьпеху маладога „Беларускага Народнага Тэатру“. Яго існаваньне залежала і залежыць ад спагаду Беларускага Народу, бо крэдыту ён ня мае, адзіны крэдыт на існаваньне „Б. Н. Т.“, гэта—прыхільнасьць да яго народных масаў.

Няхай жыве „Беларускі Народны Тэатр“—Сьветар нацыянальнай культуры!

Беларускі Народны Тэатр.

да маладога „Беларускага Народнага Тэатру“ і тое цёплае прывітаньне, якім усюды яго спатыкаюць выразна і яскрава, сьведчыць, што тэатр мае вялікае значэньне ў жыцці народу. Не дарам на шпальтах іншых газетаў гэтак многа ўдзеляецца ўвагі і месца тэатральным справам і пастаноўкам... На жаль беларускія газеты, беларускія культурныя інстытуты, якіх ёсьць многа, не зразумелі, ці мо' не хочучь, а можа ім ня трэба зразумець, што тэатр гэта і ёсьць частка культуры, яе расаднік і ўзгадаваць яе ідэяў. Асабліваю павагу і асаблівае значэньне мае беларускі тэатр у нашых варунках, калі мы нацыянальна адраджаемся, калі мы нацыянальна ўсьведамляем і імкнемся да нацыянальнага і сацыяльнага вызваленьня з пад чужацкага панаваньня і вызыску.

І вось, каму дорага гэта і зразумела, хто аддае сабе справаздачу з усяе сытуацыі, той і ўясыніць сабе гэта. Што-ж такое тэатр? Тэатр

СЭРВІТУТЫ.

Дзеля таго, што шмат хто зьвяртаецца да нас з запытаньнямі аб справах сэрвітутаў і дзеля таго, што распараджэньне аб ліквідацыі сэрвітутаў абшырнае, дык нязручна кожнаму, хто пытаецца даць падрабязны адказ, мы рашылі зьмесьціць закон аб ліквідацыі сэрвітутаў у газэце, каб гэтакім парадкам кожны, хто жадае, мог з яго карыстаць.

Магчыма, што на практыцы шмат хто не зразумее гэтага закону, як належыцца, дык ў выпадку гэтага жаждана, каб зацікаўленьня зьвярталіся да нас. На ўсякае запытаньне аб практычным правядзеньні закону ахвотна адкажам і дамо параду.

Распараджэньне

Прэзыдэнта з дня 1 лютага 1927 году аб ліквідацыі сэрвітутаў (Dziennik Ustaw 1927 г. №. 10).

Арт. 1. Сэрвітутнае права ліквідуецца на падставе дагавору, ці прымусова (п. 1).

Распараджэньне мае на мэце падзел вынаградзеньня (сплаты, Рэд.) за ліквідаваньня сэрвітуты, падзел выгнаў, супольнае лясавое сенажаці і пасьвішчаў, а таксама замену грунтаў (п. 2).

А Д Д З Е Л І.

Агульныя пастановы.

Арт. 2. Доказам існаваньня праў, якасьці і абшару сэрвітуту зьяўляюцца сэрвітутныя акты ці іншыя ўрадавыя дакуманты.

Староны.

Арт. 3. Прадстаўнікі асобаў, якія карыстаюцца з сэрвітутных праў лічацца ўласнікамі ці праўнымі заступнікамі, якія незалежна і на ўласны рахунак вядуць гаспадарку; калі няма ўласніка ці праўнага заступніка, дык прадстаўніком лічыцца той, хто карыстаецца сэрвітутам, а калі гаспадарка не падзелена, дык адзін з супольнікаў, выбраны імі, або старэйшы векам. Прадстаўніком валасное ці грамадзкае ўла-

снасьці зьяўляецца той ці солтыс (вясковы староста, Рэд.).

Арт. 4. Асобы, якія маюць права на сэрвітут, выступаюць асабіста толькі тагды, калі іх ёсьць ня больш трох; у працўным разе мусяць яны выбраць з сярод сябе ня больш трох паўнамоцнікаў (п. 1).

Паўнамоцнікі выбіраюцца на агульных сходках заінтэрасаваных асобаў, пры гэтым кожны сябра сходкі мае столькі галасоў, колькі гаспадарак ён рэпрэзэнтэуе (прадстаўляе) (п. 2).

Сходку склікае і на ёй старшынявуе той ці солтыс, або зямельны камісар ці яго заступнік (п. 3).

Сходка лічыцца важнаю, калі зьбяраецца што-найменей палавіна ўласнікаў заінтэрасаваных гаспадарак (п. 4).

Пастановы прымаюцца звычайна большасьцю галасоў (п. 5).

Кожны прадстаўнік гаспадаркі, зямельны камісар ці яго заступнік мае права на словах ці на пісьме жадаць ад солтыса скліканьня агульнае сходкі; калі гэтакае жаданьне паступіла з боку прадстаўніка гаспадаркі, дык солтыс мусяць склікаць сходку ў працягу 3 дзён; калі-ж яно выходзіць ад камісара, дык гэтакі сам вызначае дзень сходкі (п. 6).

Арт. 5. Прадстаўніком маёнтку, абцяжанага сэрвітутам, зьяўляецца ўласнік маёнтку або яго паўнамоцнік (п. 1).

Калі ёсьць некалькі супольнікаў маёнтку, дык яны выбіраюць паўнамоцніка, калі-ж гэтакага ня выберуць, дык паўнамоцнікам лічыцца старэйшы з іх векам (п. 2).

Паўнамоцтва выдаюцца ў форме натарыяльнага акту; дапускаецца таксама прыватны акт з падпісамі, засьведчанымі натарусам, зямельным камісарам ці воласьцю (п. 3).

Калі выступаюць ўласнікі некалькіх маёнткаў, дык яны на агульнай сходцы выбіраюць звычайна большасьцю галасоў ня больш трох паўнамоцнікаў (п. 4).

Арт. 6. Калі сэрвітутам заінтэрасаваны Скарб Дзяржавы (казна), дык прадстаўнікам

зьяўляецца ўлада (п. 1), якой даецца права зьбяваньня нярухомага, дзяржаўнага, маёнтку вартасьці да 100 тысяч золотых (п. 2).

Арт. 7. Асобы, якія лічаць сябе пакрыўджанымі пастановамі, прынятымі на сходках уласнікаў маёнткаў ці асобаў, якія карыстаюць з сэрвітутаў, маюць права ў працягу 7 дзён ад моманту пастановы ўнясьці жалабу да Акруговае Зямельнае Камісіі праз Паятовы Зямельны Урад; пастанова Акруговае Зямельнае Камісіі зьяўляецца аканчальнаю.

Арт. 8. Калі заінтэрасаваная асоба не дакажа, што асобы, якія права ўяўлена ў аддзелах 3 і 4 гіпатэчнага выказу ці ў вычым рээстры, падхадзяць пад праект выдзяленьня грунтаў, дык Акруговы Зямельны Урад мусяць паведаміць аб гэтым заінтэрасаваную асобу праз абвестку ў „Польскім Маніторы“, (гэта такая выходзіць часопісь, Рэд.), а акрамя тае абвесткі, калі вядомы адрэс асобы, дык і даручыці ёй паведамленьне.

Даручэньні.

Арт. 9. Усе паведамленьні, вызваньні і даручаньня копіі пастаноў паўнамоцна даставляцца заінтэрасаваным асобам, або іх прадстаўніком ці паўнамоцнікам праз воласьць пад распіску (п. 1).

Калі няма магчымасьці асабіста даручыць копіяў, дык трэба вывесіці ў воласьці экзэмпляр доказу даручэньня (п. 2).

Тэрмін складаньня жалабы лічыцца ад наступнага дня пасля даручэньня (п. 3).

Часткавая ліквідацыя сэрвітуту.

Арт. 10. Пры ліквідацыі сэрвітутаў ня ўсіх асобаў, а толькі нейкае часткі, зямельны камісар можа згадзіцца на аддачу абшарніком на рахунак вынаградзеньня за сэрвітутнае права тых асобаў пэўнае часткі абцяжанага сэрвітутам маёнтку толькі тагды, калі ён пераканаецца, што гэтая аддача не адаб'ецца на сэрвітутных правах рэшту асобаў.

Арт. 11. Калі сэрвітут абцяжваў некалькіх маёнтак, а потым той маёнтак быў па-

Да Беларускага Грамадзянства.

Вынікам супольных старанняў сьвядомага Беларускага студэнства, перад трыма гадамі сталася залажэньне цэнтралі „Аб'яднаньня Беларускіх Студэнскіх Арганізацыяў“ (АБСА). Мэтай устанавіўшэйся тагда арганізацыі АБСА, апрача згуртаваньня беларускага студэнства, расьцярушанага па ўсім сьвеце, ёсьць таксама і ўсебаковая прапаганда беларускага пытання на міжнародным форуме. Гэта апошняе мае тым большую вагу, што ў сучасны момант сьвядомага Беларускага студэнства ёсьць адзіным заўсёдным беларуска-нацыянальным прадстаўніцтвам для бліжэйшай і далейшай заграціцы. Трыгадовая дзейнасьць АБСА сярод цяжкіх матэрыяльных абставінаў—у літэральным гэтага слова значэньні, не зважаючы на розныя перашкоды з боку здрадніцкіх і наагул варожых Беларускай справе элемэнтаў, паказала яна, што статутавая цэнтралія беларускіх студэнскіх арганізацыяў АБСА стала на правільны шлях. Доказам гэтага ёсьць і той ужо хоць-бы факт, што АБСА за кароткі час свайго існаваньня, апрача пазытыўных вынікаў у працы над самаарганізаваньнем Беларускага студэнства, патрапіла вымагаць гэтаму-ж студэнству сяброўства ў Міжнароднай Студэнскай Канфэдэрацыі СІВ., з мэтай інфармаваньня заграціцы з Беларускай пытанням; было выдана некалькі інфармацыйных бюлетэняў у французскай мове.

Гэтыя пачыны АБСА на міжнародным грунце мелі вялікі ўплыў. Для Беларускай-жа справы здабылі адразу ў кругох сьнявешняга міжнароднага студэнства, заўтрашніх правадыроў грамадзкага жыцьця паасобных народаў і дзяржаваў, шмат і шмат прыхільнікаў. Усё гэта разам узятая, ёсьць ня толькі здавальняючай апотэозай дагэтуляшняй чыннасьці АБСА, але і катэгарычным загадам: вясці пачату працу ў тым-жа кірунку далей з яшчэ большай стойкасьцю. Трэба ў першую чаргу прыступіць да залажэньня і выдаваньня перыодычнай студэнскай часопісі, трэба арганізаваць рэгулярныя зьезды цэнтралі АБСА, інфармацыйныя і навуковыя экскурсы, касу студэнскай узаемадапамогі і г. д.

Пытаньнем-жэ сьнявешняга дня для АБСА ёсьць прыняцьце ўдасьця ў чарговым зьездзе С. І. Е. (міжнарод. студ. конфэдэрацыі), які адбудзецца ў канцы жніўня г. г. у Рыме (Італія) і на які АБСА, як сябра ўспомненай С. І. Е., мусіць абавязкава паслаць сваю дэлегацыю. Вымагае гэтага перадусім затрыманьне за сабой ужо здабытых пазыцыяў. Ніхто, пэўна з сьвядомых Беларусаў, не паліча, названых тут намераў АБСА, за непатрэбныя. Таксама ніхто ня будзе сумлявацца, што, дзеля зьдзейсьненьня гэтых-жа намераў, патрэбны хоць-бы мінімальныя сродкі матэрыяльныя і нікому, урэшце, ня ёсьць сэкратам з якой бядой і недастаткам зму-

шана сьнявешня змагацца тая часьціна Беларускага студэнства, што адкінуўшы ўсю хлусню пасьяваенных банкрутаў, асталася вернай роднаму народу, пад ягонім нацыянальным сьцягам.

Пералічаныя намеры працы АБСА ёсьць толькі малой дробяззю таго, што пры спрыяючых умовах могло-б быць выкананым. Аднак пры сьгонняшнім стане рэчаў і гэта малая драбніца выкананай быць ня можа. На перашкодзе ёсьць тая-ж адсутнасьць сродкаў на пакрыцьцё найпатрэбнейшых выдаткаў. Само Беларускае студэнства, пакрываць гэтых выдаткаў, на т у малым ліку ня мае ніякае магчымасьці. Дзяржаўныя крыніцы, памагаючы ў такіх выпадках кожная свайму студэнству, для Беларускага студэнства ня існуюць дагэтуль, пакуль не існуе Беларускай Незалежнай Дзяржавы. У так цяжкую і адказную хвіліну, ад каторай усё далейшае залежа, цэнтральная ўправа АБСА зьвяртаецца да ўсяго сьвядомага Беларускага грамадзянства з шчырым словам закліку — „ПАМАЖЭЦЕ!“

Памажэце перадусім утрымаць пазыцыі цяжкаю працаю ўжо здабытыя; як у жыцьці Беларускай, так асабліва на міжнародным форуме. Ня дайце загінуць адзінаму сьнявешня нацыянальнаму прадстаўніцтву Беларускага студэнства, якога адзінай віной ёсьць ягонае дужа цяжкае матэрыяльнае становішча. Калі-б так, ды сталася, АБСА ня можа быць за гэта адказным. Памажэце ў плоднай працы ў найбліжэйшай будучыне. Памажэце духам, памажэце словам, памажэце чынам. Памажэце моральна і не адмоўцеся даць помач матэрыяльную, каторую сьнявешня асабліва вельмі і вельмі патрабуем і просім. Хто, як і колькі можа, паводле засады: „двойчы дае, хто хутка дае“.

Увага: Усякую дапамогу і інфармацыю адраўце гэтак: **Р. Т. „А. В. С. А.“ Praha II, Wenzigova 4, Č. S. R.**, або ў рэдакцыі Беларускіх часопісяў гэтую адову зьмясьціўшы. Хто-б мог у вакол сябе сабраць на нашы мэты грашавыя складкі, хай напіша аб гэтым на вышэй паданы адрэс—будзе яму высланы наш завераны падпісны ліст.

Прэзыдыум АБСА.

Да выбараў павятовых соймаў.

У варшаўскім ваяводстве распущаны старыя павятовыя соймікі. Магчыма што тое самае можа быць і на Беларусі. Дык радныя валасных радаў павінна мець гэта на ўвазе, каб падгатавацца і паслаць у павятовыя соймікі лепшых з пасярод сябе Беларусаў.

дзелены гіпотэчна ці ў вчыстым раэстры на некалькі частак, сэrvітутныя правы былі выкананымі толькі ў кожнай з тых частак асобна, дык ліквідацыя сэrvітутаў можа выконвацца асобна ў кожнай частцы (п. 1).

Прыгасаваньне п. 1 не адбірае права ўласніка часткі, з якое выдзелена вынаграджэньне за сэrvітут, дамагацца ад ўласніка іншых частак маёнтку выплаты (п. 2).

Засьцярогі.

Арт. 12. Выдача засьцярогаў у сэrvітутных справах належыць да Акр. Зям. Камісіі і адкрытых (яўных) паседжаньняў яе камісіі (п. 1).

Незадаволенныя староны могуць у працягу 30 дзён ўнясьці праз прадстаўніка зям. ураду заяву да Галоўнае Зямельнае Камісіі (п. 2).

Арт. 13. Распачатая справа ліквідацыі сэrvітуту павінна быць закончана ў Акруговай Зямельнай Камісіі ў працягу 2 месяцаў. У той самы час мусіць выдаць пастанову Галоўная Зямельная Камісія на эвэнтуальную жалабу старонаў.

АДДЗЕЛ II.

Дабравольная (у дагаворным відзі) ліквідацыя сэrvітутаў.

Арт. 14. На падставе дагавору (добравольна) могуць быць ліквідаваны зусім ці часткава асобныя сэrvітутныя правы толькі поўнае маемасьці: самастойнае гаспадаркі, групы гэтакіх гаспадарак, ці усіх гаспадарак аднае вёскі.

Арт. 15. Вынаграджэньне зямлёю за сэrvітуты, якім карысталася некалькі гаспадарак ці ўсе гаспадаркі аднае вёскі, павінна быць выдзелена на супольную іх уласнасьць.

Арт. 16. Калі ў характары вынаграджэньня за сэrvітут пападаецца зямля, якою ўладаюць дробныя земляробскія арэндатары, якія падходзяць пад закон з 31 ліпеня 1924 г., аб абароне дробных арэндатараў, дык ўласнік абцяжанае сэrvітутам зямлі мусіць даць тым дробным арэндатарам ўзамен адпаведныя пад паглядом

вартасьці надзелы згодна з правіламі закону з 31 ліпеня 1924 г. Тыя арэндатары на жаданьні павятовага зямельнага ўраду мусяць пазбыцца сваіх папярэдніх надзелаў дык перайсьці на новыя.

Арт. 17. Пры добравольнай ліквідацыі сэrvітутаў арт. 5 тасуецца з засьцярогамі, што ўладаньні мусяць трываць найменш 1 год і што з боку часткава распарцаванага маёнтку, абцяжанага сэrvітутам, выступаюць і падпісваюць дагаворы прадстаўнікі тых грунтаў, з якіх выдзяляюцца вынаграджэньні за сэrvітутныя правы.

Арт. 18. За сэrvітутныя правы могуць быць выдзелены ў характары вынаграджэньня грунтаў з пад лесу толькі тагды, калі адпаведная ўлада аховы лясоў сцьвердзіць, што яны не падлягаюць ахове ў выпадку, калі лес ці грунт з пад лесу не перавышае 20% выдзеленага абшару лесу, дазволу ня трэба (п. 1).

На вырубку лесу і замену карыстаньня грунтамі, якія не падлягаюць ахове, трэба мець для важнасьці дагавору дазвол ўлады аховы лясоў. Гэтакі дазвол будзе выданы, калі тыя грунтаў надаюцца для земляробства (п. 2).

Калі заінтэрасавана старана зьвернецца да ўлады аховы лясоў з адпаведнымі просьбамі, а тая ўлада ў працягу 30 дзён ад атрыманьня просьбы не дае адмоўнага адказу, дык гэта лічацца за згоду ўлады (п. 3).

Калі заінтэрасаваныя староны не прадставяць Павят. Зямельнаму ўраду дазволу, дык зям. ўрад сам запытае ўладу аховы лясоў (п. 4).

Арт. 19. Дагаворы аб ліквідацыі сэrvітутаў павінна быць утвораны ў форме натарыяльнага акту ці прыватнага акту, утворанага ў прысутнасьці што найменш двух незаінтэрасаваных у ліквідацыі сэrvітутаў сьведкаў з подпісамі, заверанымі натарусам, валасным урадам ці адміністрацыйнаю ўладаю (п. 1).

Вышэйшыя дагаворы ад моманту іх паўстаньня абавязуюць староны і асобаў, якія ўступілі ў іх правы. Дагаворы не зацьверджаныя

Што дзеецца ў сьвеце?

Падзеі ў Кітаі.

Вайсковы аддзел кітайскай арміі ген. Чанг-Кай-Шэка абрэвізаваў у Шангаі савецкі карабель. Пасьля рэвізіі кітайцы арыштавалі там 15 камуністых з якіх: 6 расейцаў і 1 карэец.

Усе арыштаваныя закуты ў кайданы і адпраўлены ў галоўны штаб арміі на дапрос: адзін з арыштаваных камуністых расейцаў у сваім часе, быў дарадчыкам пры Чанг-Кай-Шэку.

Другі-ж быўшы дарадчык Барадзін, які пасля расколу ў Куомінтангу астаўся пры чырвоным Ханькоўскім урадзе быццам пакідае Кітай і ад'еджае да Уладывастока. Жонка Барадзіна, якая ўцякла разам з абвінавачанымі з ёю трыма кур'ерамі ад кітайскіх уладаў Чанг-Тсо-Ліна, як пішуць газэты, ня была апраўдана кітайскім судом, а проста ёй удалося падкупіць судзьдэю, які разам уцёк з падсуднымі.

Павідзімаму, дык у Кітаі творыцца нейкая неразберыха, бо б'юць без ніякае літасьці кітайцы адны другіх. Гэтак напрыклад па распарджэньні Чанг-Кай-Шэка растралялі лідэра левага нацыяналістычнага кірунку Ван-Тэн-Ліна.

Па загаду Чанг-Тсо-Ліна ў савецкім пасольстве ў Пэкіне адбыўся вобьск у мэтах найсьці Барадзіну. Вобьск астаўся безрэзультатны, Барадзіной не найшлі. Адбыўся таксама вобьск у савецкім банку ў Шанхаі, урад Чанг-Кай-Шэка вінаваціць банк у тым, што быццам банк дае грошы Ханькоўскаму „камуністучаму“ ўраду. Пры вобьску ўлады забралі многа дакумэнтаў, якія маюць быць разгледжаны.

На фронтах кітайскай вайны ніякіх значных пераменаў не здарылася. Гэтымі днямі там здаецца панаваў прыпынак, але-ж канца кітаўскім падзеям не відзім, дык пэўна аб гэтым яшчэ многа напішам, а на сёньня даволі.

Радавы Саюз.

15 выдатных камуністых як Сапронаў, Смірноў і іншыя, якія займаюць апазыцыйнае становішча адносна сталінскага цэнтру выпускалі адову да ўсіх камуністых у якой выстаўляюць сваю праграму і грахі „сталінцаў“. Гэтыя 15 зуброў камуністычнае пушчы пішуць, што, дзякуючы палітыцы Сталіна „моц кулацкіх элемэнтаў вельмі пашыраецца“, што кулак дабіўся ад савецкае ўлады вялізарных уступак, бо мае права нанімаць рабочую сілу і арэндаваць зямлю... а гэтакім парадкам вытворчыя сілы вёскі кіруюцца па капіталістычным напрамку. Кулакі ахапілі вёску і праз гэта і палітычнае і эканамічнае панаваньне кулака ізноў адчуваецца з поўным націскам на беднату. Дык

Зямельнаю Камісіяй трацяць сваю сілу з моманту правоцнасьці засьцярогаў Камісіі (п. 2).

Арт. 20. Акруговая Зямельная Камісія можа не зацьвердзіць дагавораў толькі ў такіх выпадках: Калі дагавор прычыць гэтаму распарджэньню ці іншым праўным правіламі (п. а); калі вынаграджэньне адносіцца да грунту, аб якім ідзе судовая спрэчка (п. б.); калі зьмест дагавору неясны; ці можа вынаграджэньня зямлёю ня точна вызначаны (п. в.); калі выкананьня дагавору ўнемажлівіла-б рацыянальную (правільную) направу зямельнага ўпарадкаваньне, ці прычынілася-б да стварэньня новае шахаўніцы (церазпалосіцы), ці калі некаторыя выдзеленыя грунтаў ня мелі-б патрэбнага даезду (п. д.)

Калі Акруговая Зямельная Камісія на падставе жалабы заінтэрасаваных асобаў прыдзе да перакананьня, што вынаграджэньне за індывідуальныя сэrvітутныя правы сталася выдзеленым для некаторых гаспадарак па-над меру, крыўдзячы іншыя гаспадаркі, дык можа зацьвердзіць ўмову гэтак, як бы вынаграджэньне пашло на супольную ўласнасьць упраўненых гаспадарак (п. 2).

Зацьверджаючы дагавор, Акруговая Зямельная Камісія адначасна вызначае старану, якую абавязвае пакрыць кошты выдаткаў на ўпарадкаваньне межавых (землямерных) дакумэнтаў, або калі гэткага абавязваньня ў дагаворы няма, дык абавом старонам вызначаецца точны найменш трохмесячны тэрмін для прадстаўленьня тых дакумэнтаў Акруговым Зямельнаму ўраду. (п. 3).

Арт. 21. Калі да моманту атрыманьня Акруговым Зямельнаю Камісіяй дагавору не паступяць спрацівы ад заінтэрасаваных асобаў, дык Камісія разглядае справу на закрытым паседжаньні (п. 1).

Калі Акруговая Зямельная Камісія, аб якім гаворыць арт. 13, не выдае засьцярогі, дык дагавор лічыцца зацьверджаным (п. 2).

(Далей будзе).

вось, гэта ставіцца ў правіннасць цэнтру кампартыі, знача неабходна распачаць змаганьне з кулацкім элементам на вёсцы, неабходна правадзіць сацыялізацыю вёскі — іначай, дык прападуць заваяваныя вёскі. Хто з іх праў, а хто вінават, судзіць ня будзем. Толькі можам канстатаваць, што „сър-бор“ разгараецца, дык часам, каб не паўстаў вялікі пажар.

Хвала чырвонага тэрору гэтымі днямі неяк прыціхла, прыціхла і контр-атака на тэрор, хоць яшчэ месцамі праяўляюцца маленькія даўстаньні асабліва на Украіне. Замежныя газеты пішуць, што ў Кранштадзе было нападеньне на Г. П. У. і што тры агенты забіты.

У сувязі з крывавамі падзеямі ў Аўстрыі Камінтэрн выдаў аж тры адозвы з гарачым заклікам да работнікаў, каб яны (работнікі) тварылі рэвалюцыю. Добра седзячы ў Маскве ці Петраградзе „пачы“ адозвы, але-ж няхай-бы паглядзелі-б, як добра работнікам ісьці пад пулі.

Румынія.

20 г. ліпеня а 2 гадз. 30 мін. па паўночы памёр румынскі кароль Фердынанд.

На месца Фердынанда ўступае на румынскі карацкі трон, яго ўнук Міхал, які мае цяпер 5 гадоў. За малалецтвам караля, Румынія будзе правіць рэгентыйная рада з 3 асобаў.

Індыя.

У індыйскай маленкай дзяржаве Малер Котлаў м. Пунібэ (ангельская калёнія) здарыліся выпадкі, у часе якіх 8 чалавек забіта, 22 ранена, а 55 арыштавана. Прычынаю гэтага здарэння зьяўлялася спрэчка паміж тузэйшым жыхарствам і паліцыяй (ангельскай) з-за таго, што паліцыя хацела арыштаваць некаторых „неблаганадзейных“ жыхараў, але-ж спаткалася з атпорам.

Паліцыя ўсюды аднакава, дык зараз узьялася страляць у натоўп, разумеюцца, што і Індыя, таксама адказалі паліцыі тымсамым.

Розныя весткі.

Англія. Ангельскі міністар замежных справаў Чэмбэрлен заявіў, што частка ангельскага войска выводзіцца з Кітая, быццам дзеля таго, што палажэньне там папраўляецца, дык войска не патрэбна.

Амэрыка. Дэлегацыя амэрыканскіх работнікаў зьбіраецца ехаць у Савецкую Расею. Патрэбныя грошы на паездку ў колькасці 20 тысяч дэляраў адпускаюць капіталісты, якія зайнтэрасаваны тым, каб наладзіць тарговыя адносіны. Да работнікаў дэлегацыі вельмі прыхільнацца старшыня сэнацкае камісіі замежных справаў Бора, які зьяўляецца староннікам прызнаньня бальшавікоў фактычнымі гаспадарамі Расеі.

НАВІНЫ.

— **Беларускае прадстаўленьне.** У нядзелю, 17 г. ліпеня Шутаўіцкі Гурток Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ладзіў тэатральнае прадстаўленьне. Вельмі добра адыграны былі беларускія п'есы „Птушка шчасця“ і „Зьбянтэжаны Саўка“. Зацікаўленьне прадстаўленьнем было вялізарнае, аб чым сведчыла вялікая лічба прысутных.

З ініцыятывы таго-ж Гуртка, у наступную нядзелю, 24 г. ліпеня адбудзецца спектакль-вечарына ў Сморгонях. Маюць быць прадстаўленьні на сцэне дзьве камедыі: „Боты“ і „Чорт і Баба“.

— **Беларускі спектакль у Вішневе.** Беларускі Народны Тэатр у нядзелю 17-га г. м. паставіў спектакль у Вішневе, Валожынскага павету. Зацікаўленьне беларускай сцэнай было вельмі вялікае.

— **Водгукі Слонімскага працэсу.** Месяц таму назад закончыўся працэс Беларусаў, якіх пазасуджвалі на цяжкі вастрог. Надовячы пас. Ярэмч атрымаў з в. Шэні, Пружанскага пав. пісьмо, у якім сваякі засуджаных пішуць, што паводле вестак, у слоніскім вастрозе сільна паблілі засуджаных.

Як толькі засуджаных адвезьлі з суду ў вастрог, начальнік слонімскага вастрогу, у запальчывым гневе, скамандаваў на'т страляць у вязьняў, але паліцыя ўстрымалася ад страляньня, а толькі, як сылед, аддунцавала вязьняў прыкладамі. Стан пабітых быў да таго цяжкі, што прыходзілася на'т клікаць д-ра Эпштэйна. Сваякі пабітых вязьняў зварачаюцца да паса Ярэміча з просьбай аб адпаведнай інтэрвенцыі.

— **Выбары прэзыдэнта м. Вільні.** Прэзыдэнтам м. Вільні выбраны камісар ўраду п. Фоліўскі і лаўнікі: п. п. Малешэўскі, Локуцёўскі, Г. Абрамовіч і Жэймо.

— **Выбары ў мэставую раду ў м. Лідзе.** Па беларускаму сьпіску ў м. Лідзе прайшоў у мэставую раду адзін Беларус. Па інш. сьпіскам 10 жыдоў і рэшта Палякі.

Да нас пішуць.

Самаволя Радзівілаўскай адміністрацыі.

Ведама ўсім, што самаволя абшарнікаў і іх слуг унас на Беларусі нічым не абмежавана. Асабліва шырока карыстаецца гэткай самаволяй, найбуйнейшы абшарнік нашага Нясьвіскага павету Радзівіл і яго адміністрацыя. Так да прыкладу вёска Вароніна, гэтага-ж павету, з прадвеку карысталася сэрвітутнай пашай з радзівілаўскага маёнтку. Аднак сёлета гэта Радзівілу не падабалася. 4 ліпеня г. г. група лясных старажоў, па загаду яго Навікоўскага лясніцтва, сярод белага дня, раптоўна напала, на спакойна хадзіўшае на сэрвітутнай паше стада скаціны. Пакуль пастушкі паведамлілі старшых, дык усё стада скаціны было пагнана ў лясніцтва (9 вёрст ад вёскі). На просьбу сялян, вытлумачыць, што гэта значыць і зьвярнуць скаціну, адміністрацыя лясніцтва дала грубы адказ. Пратрымаўшы скаціну без яды, больш, як цэлую пару, пад вечар 5 ліпеня атправілі ў воласьць, распаложаную ў 2 верстах ад лясніцтва. І толькі 6 ліпеня, адміністрацыя воласьці аддала скаціну гаспадарам. За час гэткай падарожы, шмат скаціны пакалечылася. Гэта першая ўдача, паддала ахвоты адміністрацыі лясніцтва на болей. 5 ліпеня, значыцца на другі дзень, лясныя старажы ізноў прававалі заняць другое стада скаціны. На крыкі пастушкоў, зьбегліся мужчыны, жанчыны, дзеці, якія „пачалі бараніцца“.

Старажы, бачучы, што заняць скаціну на гэты раз ім ня ўдасца, кінулі скаціну ды як сабакі з стрэльбамі ў руках кінуліся на безбаронных сялян. Паўстала бойка. У рэзультате чаго некалькі чалавек сялян, аказалася моцна зьбітымі.

Каб выйсьці сухой з вады, адміністрацыя лясніцтва (якая вельмі нізка стаць на культурным роўні), паведамліла Нясьвіскае староства, што ідзе бунт. Неўзабаве прыезджае ў вёску і паліцыя. Бачучы, што нікага бунту няма, а ёсьць толькі вялікае незадавальненне лясніцтвам, ды шмат зьбітых людзей, пасья пісаньня пратаколаў, усё-ж такі забрала з сабою на пастарунак некалькі хлапцоў. Невядома, што было-б з хлапцамі, каб ня прыехаў пасол Рагуля, якога сяляне выклікалі, проста з Сойму. Пасол адразу зрабіў адпаведныя крокі, хлапцоў звольнілі. Цяпер у знак помсты, лясніцтва, забараніла варонінцам хадзіць у лес, зьбіраць грыбы, ягады і г. д. Вось гэта адзін прыклад тых зьдзекаў над сялянамі, якімі Радзівілаўскае Навікоўскае лясніцтва можа пахваліцца.

Лесавік.

Усяк круцяць.

(Макаўляны, Сідранскай в., Сакольскага пав.).

Наша вёска вялікая, сьведамасьці ў ёй вельмі мала. Усе жыхары яе Беларусы, але каталікі, і дзеля гэтага некаторыя лічаць сябе — Палякамі, хоць кожны селянін гаворыць пабеларуску.

У студзені г. г. аднаму з гэтакіх „Палякаў“ я даў 2 золты, папрасіўшы яго здаць іх на пошце ў рэдакцыю „Сялянскай Нівы“. Ён ішоў якраз у м. Сідра, а быў маім суседам.

Але, калі я потым сьпытаўся ў яго паштовага паквітаваньня, дык ён адказаў, што згубіў, — я адразу западазрыў, што ён не паслаў маіх грошай.

У той-жа дзень пашоў я на пошту спраўдзіцца.

Паштовы ўрадовец, паглядзеўшы сказаў, што 2 золты не здаваліся на пошту нікім, а даведаўшыся, што я выпісваю „Сял. Ніву“, пачаў мяне ўсяк страшыць, што за гэтыя „камуністычныя“ газеты „pana posadz do więzienia“, што іх хутка канфіскуюць і г. д. і г. д.

Дык вась з якімі перашкодамі нам прыходзіцца змагацца. Ня толькі „паны“ (аб іх няма дзіва), але свае несьведомыя суседзі робяць перашкоды ў разьвіцьці свайго роднага нацыянальнага самаўсведамленьня.

Пісьменні.

Выбары ў самаўрад.

(Моўчадзь, Баранавіцкага пав.).

Дагэтуль амаль ня ўся валасная рада ў м. Маўчадзь складалася з Палякаў.

Калі падаішлі аднака выбары, то як ня пнуліся, як ня хітрылі Палякі, а ў раду прайшло іх толькі два прадстаўнікі, уся-ж цяпер валасная рада складаецца з Беларусаў.

Войта яшчэ не выбіралі, але непашушы ў раду Палякі хочучь каб прынамсі войта выбралі Паляка.

Найбольш дабіваецца войтаўства мясцовы абшарнік Каллантай, і нават удалося яму купіць два галасы радных-Беларусаў.

Як аднака памогучь яму два галасы сваіх Палякаў і два — здраднікаў-Беларусаў, пакажуць выбары.

П.

Пагроза памагла.

(Валожынскі павет).

Ксёндз-пробашч ў м. Традох касуець праваслаўны магільнік, ды і наагул лічыць, што гэта яго ўласнасьць, таму толькі, што магільнік мяжуецца з яго гародам. Ён нават зрабіў дарогу праз гэты магільнік, а вясною калі зямля асабліва мяккая „айцец“ пробашч возачы гной на поле зусім раз'ежджае магількі і выварачваець крыжы.

Селянін П. Р. пабачыўшы, што і магільку яго бацькі ня памінулі ксяндзавыя калёса, а крыж і няведама дзе падзеўся, — узьяў солтыса і двух сьведкаў і пашоў да ксяндза на справу, але ксёндз, узьяўшы П. Р. за каўнер, ды за парог выкінуў, абзываючы яго бандытам, бальшавіком, зладзеям і шмат яшчэ чым. П. Р. пагразіў ксяндзу судом.

Калі П. Р. пашоў праз некалькі дзён правіць магільку бацькі, дык... пашоў ужо яе ў парадку! Знача пагроза памагла.

І. Г.

Замест фэльтону.

Неяк ўжо гэтакае пачуцьцё вырабілася, што калі толькі пакажацца з-за вугла вуліцы сіны мундзер з блішчачымі гузікамі, дык паміма волі мурашкі прабягуць па целе.

Або, калі выдзеш на вуліцу цёмным вечарам ды ўгледзіш як заблішчыць далёка лятаранька, дык раптам неспакойна пачуеш сябе, таксама, як здарыцца часам угледзець вужаку на сенажаці.

Гэтак вась глыбока, балюча ўеліся ў косці яны; і сінія мундзеры з блішчачымі гузікамі і сьветлыя лятаранькі з белымі вочкамі.

Або яшчэ вась едзеш цягніком і калі сустрэнеш сіній мундзер з тымі-ж блішчачымі гузікамі і лятаранькай на месцы, дык і затрапечацца сэрца, затрывожыцца беднае, хоць чуешся, што сіні мундзер нічога не павінен мець да цябе і хоць разумееш, што пад гэтым мундзерам таксама сэрца чалавечае, але-ж, ну проста, вырабілася пачуцьцё гэтакае... трывожаньне. А як запытаецца ў цябе часам „довуд“, дык сем потаў пральеш, або сьцюжаў дазнаеш. І ўсё гэта, ну проста дзеля таго, што пачуцьцё праклятае ўжо вырабілася ў тваёй псыхіцы.

А здаецца ўсё ўстроена аздобна і пекна, сыстэматычна і прапарцыянальна.

Мундзер сіні, блішчачыя гузікі і лятаранька з белымі вочкамі на месцы...

Але як толькі угледзіш іх, дык мурашкі прабягуць па целе, сем потаў пральеш, сем сьцюжаў дазнаеш і ўстрывожыцца беднае сэрца, а ўсё ад таго, што пачуцьцё гэтакае вырабілася ў тваёй „крэсавай“ псыхіцы.

Оса.

НАШАЯ ПОШТА.

Ц. Андрыцы: Вашую карэспандэнцыю немагчыма зьмясьціць.

Максіму Салодкаму: Вашу карэспандэнцыю песьлалі ў „Krynica“.

Сьмірнову: Вашая карэспандэнцыя напісана мала цікава.

Зарэку І., Біруку Ів., Шастаку М., Аляксейчыку П., Шоту М., Булдзе М., Вашкевічу І. — Газэту пасылаем.

Дасталі ад:

Сымона Булака, Санюка Пётры — па 1 зл.

З ініцыятывы Шутаўіцкага Гуртка Беларускага Інстытуту Гасп. і Культуры У НЯДЗЕЛЮ 24.VII. 1927 ГОДУ АДБУДЗЕЦА ў СМОРГОНЯХ **Спэтакль - Вечарына**

На сцэне ў салі Інтэрнату пастаўлены будуць дзьве камедыі:

«Боты» і «Чорт і Баба».

Вечарыну дапоўняць **СКОКІ.**

Цана білету ад 50 грошай да 2 зл.

Пачатак а 8½ гадзіны вечарам.

Усіх падпішчыкаў просім прыслаць належныя за газэту грошы. Хто ня прышлець падпіскі, таму будзе спынена пасылка газэты.